

ESKILSTUNA BIDLAREFÖRENING

100 ÅR
2018

Eskilstuna Biodlareförening

100 år 2018

2018 fyller Eskilstuna Biodlareförening 100 år. Vi har sammanställt en del som hänt under dessa år i en minnesskrift. Till grund har vi haft tidigare jubileumsskrifter, handlingar som finns i arkiv och nu levande handlingar från föreningen. Handlingar från föreningens start finns bevarade i stadsarkivet, Eskilskällan.

Vi gör inte anspråk på en fullständig historik utan en återblick på det som kan betraktas som intressant. Föreningen är i dagsläget i högsta grad levande och med ett nyvaknat intresse för näroddlat, naturligt och pollineringsnytta samlar vi i dag ett 100-tal medlemmar.

Föreningens huvudsakliga syfte är att främja detta intresse med meningsfull aktivitet som mötesverksamhet, utbildning, fortbildning, föredrag och stöttning av nya medlemmar med fadder/mentorskap. Vi hoppas att föreningen kan fortsätta att samla intresserade människor som har ett intresse för bin och dess fantastiska liv.

Eskilstuna i februari 2018

Simon Hultman Nils-Erik Larsson Torbjörn Johansson

Eskilstuna Biodlarförenings bildande

Eskilstuna biodlarförening bildades den 6/1 1918. Ett tiotal personer träffades i Snopptorp, Lyckåsgatan 15 – Thulegatan 16, hemma hos Carl Johan Gustafsson med fru Sofia, som senare skulle bli svärföräldrar till Hjalmar Larsson. Hjalmar Larsson har haft stor betydelse för biodlingen i Eskilstuna och även vida omkring i hela landet, vilket beskrivs på annan plats.

De män som träffades hade en biodlingen som gemensam nämnare. De hade kommit fram till att om man bildade en förening kunde man vinna fördelar som tillgång till facktidning, kursverksamhet och liknande.

Vid föreningens bildande fanns läraren A.O. Sand från Tosterön, Strängnäs med som informator och föredragshållare. Han var även redaktör för tidningen Bigården, vilket då var namnet på biodlarnas facktidning.

Enligt minnesskrift från 50-års jubileet valdes C G Alexandersson till ordförande, nämnde Carl Johan Gustafsson till kassör,

och C J Söderlund till sekreterare. Enligt andra uppgifter blev Hjalmar Larsson föreningens förste ordförande. Detta kan dock ej styrkas enligt de fåtaliga protokoll som finns bevarade. Däremot finns nedtecknat att Hjalmar blev sekreterare 1922 till 1933, då han avsåg sig sysslan. Han hade startat sin tillverkning av biredskap 1928. I övrigt finns ej mycket dokumenterat om styrelse från de första åren av föreningens varande.

Tiden för föreningens bildande är händelserik på många sätt. Vi är i slutskedet av första världskriget med de umbäranden som detta medför. T.ex. så är sockret ransonerat. Som biodlare kunde man bli tilldelad socker utan ransoneringskort. Detta var s.k. ”denaturerat” socker, dvs. det 1917 tillsatt kolstybb så att det ej skulle kunna användas i hushållen. Det levererades först i oktober då kyla gjort att bina gått i yngelklot och ej tog ner sockret tillräckligt. Detta ihop med kolstybben gjorde att det blev stora vinterförluster. Året därpå 1918, var sockret uppblandat med fin sand, och övervintring verkade ha blivit något bättre. Efter protester från

biodlarna fick man köpa rent socker. Tilldelningen blev 7 kg per bisamhälle, vilket krävde att bina även måste invintras delvis på honung. Dock krävdes en motprestation om inleverans av 6 kg honung till staten, som betalades med 5 kr/kg. Uppgift om sockerpris saknas. 1920 upphörde ransonering av socker.

Inom biodlingen skedde stora saker. Vid denna tid fanns två läger bland biodlarna, ett för Mellansverige och ett för södra Sverige. 1919 skedde så en sammanslagning av dessa i Stockholm till ett förbund, benämnt Sveriges Biodlares Riksförbund. Det skedde ihop med en biodlarkongress och utställning. Man beslutade att facktidningen skulle heta Bitidningen. Enligt en beskrivning slog ordförande Thullberg från Skåne klubban i bordet och riktade blicken till nyvalde redaktören Alexander Lundgren, Huddinge och sa "Ve den som försöker splittra!"

*Källor:
Jubileumsskrifter från föreningens
50- och 80 års jubileum.
Lokalhistoriska sällskapets skrifter,
Eskilstuna.*

Eskilstuna Biodlareförening Ordföranden under 100år

1918-1923 C.P. Alexandersson

1921-1923 C.G. Gustavsson

1923-1926 C.J. Söderlund

1927-1928 J.A. Larsson

1929-1932 K.E. Karlsson

1933-1939 O.F. Rydell

1940-1941 Evert Larsson

1942-1943 Karl Brolin

1944-1947 S.M. Holm

1948-1955 Bertil Göransson

1956-1981 Tage Eklund

1982-1986 Lars Ulrik Almerén

1987-1991 Bertil Besterman

1992-2005 Torbjörn Johansson

2006-2007 Ursula Hentschel

2008-2012 Nils Harju

2013-2018 Simon Hultman

Bodling för 100 år sedan

En glimt av hur biodlingen bedrevs vid tiden för Eskilstuna biodlingsgrundande visas, i denna för tiden typiska bild, från en liten gård i Kjula socken. Familjen har radat upp sig framför mangårdsbyggnaden. De visar upp det värdefullaste man har, de tre arbetshästarna. I bakgrunden, vid huset, till höger om verandan kan man se de två halmkuporna med skyddshuvar!

Den unga flickan som sitter på bänken ihop med sina föräldrar, fjärde plats från vänster är undertecknads farmor. Bilden är tagen omkring 1920.

Då man i princip levde av självhushåll var biodlingen en viktig tillgång. Farmor kunde inte påminna sig någon stor mängd honung men ack så efterlängtat den var. När man

skördat honungen så var det fest! Skörden gjordes av hennes far och hon trodde att de tagit någon svärm och skapat nya bisamhällen och tagit bort det samhälle som skördades.

Någon honungsslunga fanns ej. När man silat ifrån honungen från krossade, mosade vaxkakor, så lades vaxresterna i vattenbad. Efter ett tag silades vaxresterna bort. Det erhållna honungsvattnet kallade farmor för "honungsdricka". Detta gjordes i samband med tröskningen, och denna honungsdricka "skulle karlarna ha vid tröskningen". Tröskningen skedde på den tiden med slagor och var säkert ett tungt, monotont arbete som krävde energi!

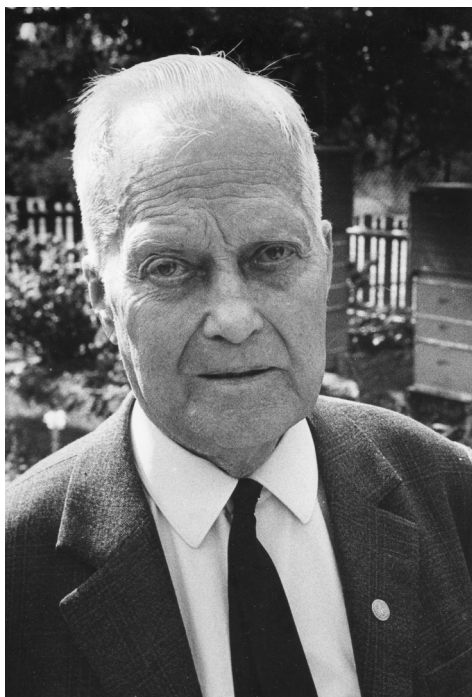
Text: Nils-Erik Larsson

Hjalmar Larsson

När man ska berätta om Eskilstuna Biodlarförenings historia är det självklart att berätta om Hjalmar och Ebba Larsson. Hjalmar Larsson (1894-1988) var en pionjär inom biodling. Han verkade inte bara som biodlare, drottningodlare utan även som fabrikör, entreprenör och uppfinnare av bikupor och redskap för biodling.

Enligt källor bildades Eskilstuna Biodlarförening i Ebba Larsson barndomshem 1918. Det sägs också att Hjalmar Larsson valdes till den nybildade föreningens förste ordförande. Detta har dock ej kunnat verifieras av protokoll men otvetydigt har

Hjalmar spelat en mycket stor roll för föreningens bildande och tillväxt och även för utveckling av biodlingen, både lokalt och även nationellt.

Hjalmar och Ebba gifte sig senare och bosatte sig i Snopptorp. Där startade Hjalmar sin tillverkning av bireddskap 1928 i en mindre lokal på Rosenhällsgatan. På bilden med makarna ovan kan vi se ett prisskåp med pokaler och skålar som sannolikt var utmärkelser för bikupor och redskap konstruerade och tillverkade av Hjalmar. På den tiden var det vanligt med utställningar av bl.a. bireddskap, där det ingick tävling om bästa redskap med

åtföljande priser!

Så småningom växte verksamheten sig så stor att en större fabrik uppfördes på Hejar-gatan i Vilsta. Som mest sysselsatte Hjalmar en arbetsstyrka om 10 personer. Förutom tillverkning av bireddskap skedde en del legotillverkning och bl.a. tillverkning av en egenkonstruerad pakethållare för cykel.

Tillverkning och handel med bireddskap utvecklades från att vara en lokal företeelse, till utgivning av kataloger med hela Sverige som säljområde. 1950 hyrdes fabriken i Vilsta ut till annan verksamhet och Hjalmar fortsatte i den tidigare lokalen på Rosenhällsgatan i mindre skala. Kring 1970 upphörde Hjalmar med all tillverkning av bireddskap.

Hjalmar Larsson utvecklade flera olika typer av bikupor, bl.a. den s.k. Idealkupan och Eskilstunakupan, se bilder nedan. Bikuporna är typiska för de som användes under en stor del av 1900-talet.

I en artikel i Bitidningen 1958, beskrivs en uppstaplingskupa med högbotten, enkelväggiga trälådor samt en takhuv med isolering. Likaså var den konstruerad för att lätt kunna flyttas, användas för att bedriva vandringsbiodling. När man ser denna beskrivning slås man av likheten med dagens uppstaplingskupa, där liknande varianter med takhuv används av storbiodlare. Genom denna konstruktion visar Hjalmar stor framsynthet hur biodling kan bedrivas.

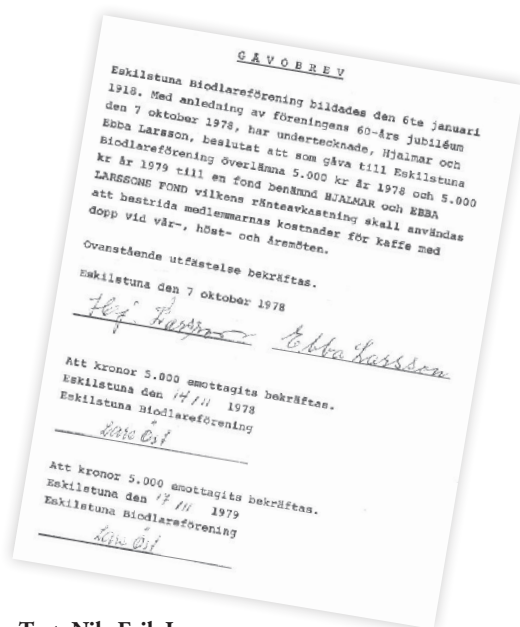
Genom arkiverade brev kan vi se hur denna framsynthet troligen motarbetades. I tidens anda ordnades tävlingar om "bästa bibus" och vi kan läsa om hur Hjalmar ej fick delta i denna tävling, oklart varför.

Hjalmars egen biodling bedrevs enligt honom själv mest som en hobbyverksamhet. Han odlade Buckfastdrottningar sedan 1960-talet. Hjalmar prisade dem som *"fromma och särskilt flitiga samlare till goda skörderesultat"*.

Hjalmar Larsson erhöll SBR:s större förtjänsttecken i silver för sitt mångåriga arbete i samband med Eskilstunaföreningens 40-årsjubileum 1958.

Hjalmar och Ebba Larsson var mycket generösa mot Eskilstuna Biodlarförening. I samband med att föreningen firade sitt 60-årsjubileum donerade 10000 kr. till *"Hjalmar och Ebba Larssons Fond"*, vars ränteinkomster skulle användas att *"bestrida medlemmarnas kostnader för kaffe med dopp vid vår- höst- och årsmöten"*. Vid föreningens 70-årsjubileum donerade så Ebba Larsson 100 000 kr till en fond vars avkastning sak användas till stipendier för nyblivna biodlare, nybörjare i biodling. När Ebba avled 2001 så visade det sig att makarna testamenterat ytterligare

100000 kr att användas för främjande av biodlingen. Vi ska med stolthet minnas denne pionjär och hans hustru, som fyller en viktig plats i vår förenings historia!

Text: Nils-Erik Larsson

"Vinterfoder hotar slå ut biodlingar"

Detta var en av de rubriker som kunde ses i flera dagstidningar den 10/2 1993. Enligt uppgift skall invintringsfodret *"INVINTRA"* ge diarreer, utsot hos bina så att man mister samhället. Kortfattad info har även getts i Bitidningen.

Enligt flera källor så skall det vara höga halter av ämnet Hydroxymetylfurfural (HMF) som orsakar detta. Detta ämne finns naturligt i honung i mycket små halter. HMF bildas genom en kemisk reaktion mellan fruktsocker och fria organiska syror. Det bildas i större mängder ju högre temperaturen är.

Enligt Åke Hansson så har konstgjort invertsocker ett högt HMF-innehåll. Invertsocker är ett socker där glukos (druvsocker) och fruktos (fruktsocker) finns i s.k. enkel form, precis som i honung. *"Vanligt socker"* och nektar består till största delen av sammansatt socker, sackaros som är en disackarid bestående av fruktos och glukos. Sackaros *"delas"* med hjälp av *"enzymet invertas"*, som bina producerar själva.

HMF används inom EG som ett kvalitetsmått på honung. Maximalt innehåll av HMF som tillåts är 40 mg per kg honung. Enligt uppgift tar det 300 dagar att bilda 3 mg cid +20 C. Vid +32 C tar 60 dagar, och vid +70 C tar det 4,5 timmar. Normal hantering av honung medför alltså ingen risk för kvalitetsförsämring.

Varför halten är hög i invintringsfodret *"INVINTRA"* kan vi bara gissa, men för hög värme vid något steg i tillverkningen eller lagringen är väl en gissning så god som någon. Vi hoppas att denna tråkiga händelse får så liten omfattning som möjligt, att våren kommer tidigt. Likaså att någon form av ersättning ges skyndsamt.

Källor:

- * *Bin och Biodling*, av Åke Hansson, 1980.
- * *Encyclopedia of Beekeeping*, Editors Roger Morse and Ted Hooper, 1985.

Text: Nils-Erik Larsson

Summering av föreningens historia

1918-01-06 den 20 januari bildas Eskilstuna Biodlareförening och efter konstitution **1918-01-20** valdes till ordföranden C.P. Alexandersson, till kassör C.J. Gustavsson och till sekreterare C.J. Söderlund.

1920-1921 Kommittéer bildas för gemensamma inköp av virke, biredskap, socker och glasburkar utlottning av svärmar till nybörjare.

1922 Socker till vårfodring betingar ett pris av 1,35 kronor/kg.

1922 Föreningskupa fanns på plats, viktigt därför att från denna utlottades svärmar. Honungspriset är 3,50 kronor/kg.

1923 Ansöker om att ordna Riksförbundsmöte till 1926.

1924 Alkoholformalin rekommenderas för desinfektering av vaxkakor pga yngelröta.

1926 1-6 augusti utställning och Riksförbundsmöte i Eskilstuna.

1928 Rapport om stöld av honung (skattlådor), sockerpriset är 50 öre/kg.

1931 Medlemsavgiften är 5,25 kr varav 0,75 kr för sjukdomars bekämpande enligt riksförbundsbeslut.

1933 49 medlemmar inrapporterar 5042 kg i skörd och 346 st samhällen i r amkupor samt. 13 st halmkupor invintrade, till infodring vår och höst har används 3049 kg socker.

1934 Årsavgiften är 5 kr.

1936 Glaspriser = 1 kg/22 öre, 0,5kg/14,5 öre 0,25kg/11 öre, sockerpriset var 39 öre/kg.

1940 bildades honungsbedömningskommittén av valda deltagare, tidigare år ansvarade styrelsen för detta.

1942 Infördes obligatorisk bedömning av honungen för att få etikett.

1944 6 kronor i årsavgift

1944 Medlemsantalet var 112 st, yngelröta hade påvisats i 24 st samhällen varav 21 st botades och 3 st avlivades.

Under **40-talet** behövdes licens som biodlare för tilldelning av socker, detta resulterade att antal biodlare ökade drastiskt och föreningen hade under flera år över 100 st medlemmar. Toppnoteringen var **1949** med 141 medlemmar.

1945 6 kilo i medelskörd, föreningen har 115 medlemmar.

1948 Värmötet avhölls i Hjalmar Larssons nya fabrik i Vilsta. 93 st medlemmar lämnar honungsprov till bedömning vid höstmötet.

1949 Medlemsavgiften var 6 kr + 25 öre/samhälle. Föreningen har 141 medlemmar.

1951 Medlemsavgiften var 7kr + 25 öre/samhälle upp till 50 st

1955 Ny tappstation i Eskilstuna vid Mesostfabriken på Vasbergsgatan 7 Verksamheten pågår till **1961** och avvecklas sedan pga ekonomi.

1958 40-års jubileum firas på restaurang Nordstjärnan, medalj till Hjalmar Larsson.

1959 Ett gott honungsår med stora lager och avsättningsproblem. Föreningen hade 73 st medlemmar.

1961 70 medlemmar lämnar årsrapport, honungsskörden endast 12,2kg/samhälle.

1962 Ännu sämre honungsskörd: 10,2 kg/ samhälle

1962-63 Medlemsantalet sjönk från 76 till 67 st.

1964 63 medlemmar hade 450 samhällen med en totalskörd av 7909 kg Fördelning: 6 st hade 1-2 samhällen, 21 st hade 3-5 samhällen, 21 st hade 6-10 samhällen. 3 st hade 11-20 samhällen, 6st hade 21-60 samhällen och 6 st hade 0 samhällen

1966 Västra Rekarne Biodlareförening ansluter sig till Eskilstuna BF. Det finns fortfarande grannföreningar kvar i Ärla, Jäder, Husby Rekarne.

1968 Vår och jubileumsmöte(50 år) i Ankarstugan, 19 st medlemmar levererar 5325 kg till nya tappstationen i Mantorp.

Under **60-talet** gjordes på mötena ett flertal insamlingar till verksamheten vid Lungkliniken i Eskilstuna, och att under många år överskottshonungen från bedömningskommitténs arbete skänktes till Löts sanatorium i Strängnäs. Under slutet av 60-talet etablerades utbildning av nybörjare i form av studiecirklar i samarbete med studieförbund. Tidigare utbildningsmöjligheter var lokala instruktörs-föredrag, mötes/fadderverksamhet och externa kurser. Med studiecirklar fick nybörjarna tillgång till modern kurslitteratur och erfaren kursledare på lokal nivå. Kursledare var under ett flertal år Georg Pettersson följd av Erik Karlsson och Torbjörn Johansson samt från 2015 Ester Koster och Rolf Svensson

1970 Vinterförlusterna var 33% på riksnivå.

1971 Årets leverans till Mantorp uppgår till 2200kg.

1974 Riksförbundsmöte vid Sundbyholm Slott 9-11/8 Sörmlandsdistriktet hade vid detta tillfälle 334 st medlemmar.

1974 Ny bisjukdomslag antagen av riksdagen.

1975 Husby Rekarne Biodlareförening går upp i Eskilstuna BF.

1978 60-års jubileum på Domusrestaurangen, vid detta tillfälle skänker Ebba o Hjalmar Larsson 10000 kronor till föreningen.

1979 Medlemsavgift 65kr + 1kr/samhälle.

1980 Första noteringarna i mötesprotokoll om de annalkande Varroakvalstret.

1981 Föreningens mångårige ordförande Tage Eklund ersätts av Lars-Ulrik Almerén.

1982 86 medlemmar har 528 samhällen.

1986 Föreningsbigård etableras vid Stenkvistasskolan, Erik Karlsson tillverkar och donerar bikupor. Vi deltar i öppet hus på våren i ett flertal år med information/marknadsföring om bin och honung. Honungsförsäljningen ger gott tillskott till föreningens ekonomi. Medlemsavgiften är 125 kr + 1 kr /samhälle Föreningen är nu 96 medlemmar.

1986 Utflykt/resa till avelsstationen i Höv, tappstationen i Mantorp, och Linköpings bimuséum.

1987 Bertil Besterman blir ordförande efter Lars Ulrik Almerén.

1987 Gemensam studieresa till Gunnar Andersson, Ulvgryt och Björn Lagerman i Storå med 38 st deltagare. Föreningen hade 8 st medlemmar med ca 420 samhällen med en medelskörd av 43,3 kg.

1987 Första fyndet av varroa på Gotland

1988 Föreningen firar 70 år med resa till Gränna/Visingsö. 39 st deltagare.

1988 Hjalmar Larsson avlider. Vid årsmötet meddelas genom Stig Wahlström att Ebba Larsson skänker 100 000 kronor till föreningen, "Hjalmar och Ebba Larssons minnesfond" där vi får använda avkastning-

en enligt särskilt gåvobrev. Föreningen har erhållit Hjalmar's stora prissamling/utmärkelser vilka placeras i en av Erik Karlsson tillverkad monter som placeras i entrén vid Café Solrosen, föreningens möteslokal. Detta invigs vid årsmötet. Efter mötet intogs en lättare måltid och deltagarna fick även höra ett föredrag av Lars Ulrik Almerén om föreningens 70 åriga historia

1989 Svärmjourlista upprättas efter förslag av Rune Enocksson

1989 Utflykt/studiebesök på Ulltuna och en större biodlare i Enköping.

1989 Rekordskörd över hela landet, medelskörd i föreningen blev 76,6 kg och leveransen till Honungsförmedlingen blev 9500 ton. På grund av de växande honungslagren med stora avsättningsproblem sjönk inköpspriset för honung till 7 kr/kg = världsmarknadspris. Honungsbedömningskommittén hade ett digert arbete med 59 st inlämnade burkar

1990 "Rökpuften" föreningens tidning/medlemsblad ser dagen ljus. Lars Öst och Arne Holmberg blir redaktörer.

1990 "Honungens dag" hålls för första gången på Fristadstorget.

1990 Utflykt/resa till Sala med besök hos Göran Svedberg.

1991 4 st medlemmar levererar 1750kg honung till Honungsförmedlingen till ett pris av 12:-/kg

1991 Gemensam resa till utställningen BI-91 i Örebro. Yngelröta upptäckt i Mesta, 8 st samhällen avlivade. Vinterförlusterna uppgick till ca 19%.

1992 Torbjörn Johansson tillträder som ordförande efter Bertil Besterman

1992 Temadag om bisjukdomar med Gunnar Andersson, Malmköping. Inköpspriset för honung till Honungsförmedlingen sätts till 7,30 kr

1992-93 Invintrasjukan, stora förluster pga. felaktigt vinterfoder

1993-04-24 Första informationen om varroa Eskilstuna, Lars Hedlund, yrkesbiodlare från Gotland, talar om sina erfarenheter. Länets biodlare var inbjudna. Sommarmötet hålls hos föreningens första storbiodlare, Mikael Hauk. Sekreteraren meddelar att samtliga handlingar rörande föreningen från 1918 är inlämnade till stadsarkivet

1994 75-års jubileum med utflyktsresa till Nynäs slott och Tjappans värdshus i Ripsa

1994-07-15 Nisse Harju börjar biredskapshandel efter Gunnar Scherlund. Föreningen har 81 st medlemmar.

1995 88 st medlemmar finns i föreningen Sommarmöte vid växthusodlingarna på Ostra gård med 52 deltagare.

1996 Granbarrlusen förorsakar stora problem med kristalliserad honung i ramarna. Föreningen redovisar 91 st medlemmar. Medlemsvärning med lägre medlemsavgift provas nationellt. Sören Erikson, förbundssekreterare gäst oss på höstmötet.

1997 24 st medlemmar lämnar 3500kg till Mantorp 27 st årsrapporter: 21268 kg honung på 366 samhällen= 58 kg i medel 33 st burkar för bedömning och årsavgiften är 245:-kr

1997 26/7-1/8 Sveriges Biodlares Riks-förbunds 100-års jubileum vid Julita . Erik Karlsson såg till att visa upp ett "biskägg", se bild.

Under **1998-1999** prioriterade föreningen förberedelse för ankomsten av Varroa. Mötet med Preben, flera studiecirklar, visning av bekämpningsmetoder, utrustning mm.

1998 Vårmöte och träff med sjukdomskonsulten Preben Kristiansen med tema: *"När Varroa kommer"*, alla länets biodlare var inbjudna.

1998 80-års jubileum lördagen 13/6 kl 19.00 i Barva bydegård

1998 Dåligt honungsår, sämsta på 30 år enligt de gamla biodlarna. Nils Erik Berglund och Torbjörn Johansson startar vaxsmältning vid Hedskolan.

1999 Föreningens första hemsida skapas och administreras av Nils-Erik Larsson. Föreningen redovisar 80st medlemmar. Om än ännu sämre skörd. Under juli kom ca 190mm regn varav 140mm på 10 dagar

2000 Nya drottningodlare på kurs hos Erik K (se egen artikel). Yngelröta konstateras i två bigårdar i Vallby och Slagsta.

2000 Nu är Varroa etablerad i vårt område. Första angreppet av Varroa sker på pingsten 2000 i Flacksta.

2000 Praktisk demonstration av Varroa-bekämpning med myrsyra hos Nils Härju Ca 45 st deltagare, även biodlare från Julita Biodlarförening deltar.

2000-04-15 Ulf Gröhn avel och drottningodlingsexpert besöker Eskilstuna. Han var inbjuden av länsförbundets drottningodlingskommitté och talade om *"Ras- och kombinationsavel"* Gröhn var bla. ledande vid införandet av Buckfastbiet till Sverige och en hängiven drottningodlare.

2001 Ebba Larsson avlider 98 år gammal. Föreningen redovisar 90st medlemmar. Medlemsavgiften är 345 kronor varav 50 kronor till föreningen. Skärmutställning på Stadsbiblioteket med bifrågor och intresseanmälan.

2002 Resa till Nyköpings Biodlares nya föreningsgård med husesyn och föredrag med tema: *"Avläggare och delning utan honungsförlust"*.

2002-08-25 Invigning av Kunskapskupan vid Sörfjärdens naturreservat och start av *"Skoldagarna"* under våren 2003 med skolklasser från Eskilstuna/Strängnäs som får boka en dags miljöaktivitet med vattenprovning, fågelskådning och biodling vilket gör att vi får besök av ca 350-400 st skolungdomar Det är Ursula Hentschel som tar ansvar för arrangemanget. Dessa aktiviteter för skolorna på våren varje år har blivit en tradition och fortsätter fortfarande (2018) som ett uppskattat inslag i skolarbetet. Både lokalradion och tidningar har gjort reportage om arrangemanget.

2003 Stora förluster under vintern, ca 150 st samhällen döda, pga. varroa med följsjukdomar Nytt honungsbedömningsreglemente, nu kan även flytande honung lämnas in för bedömning. Årsmöte i Skjulstastugan med föredrag av Leif Karlsson Eskilstuna Ornitologiska klubb.

2004-07-18 Båttutflykt med s/s Gerda på Näshultasjön, ca 30st deltog.

2004 Föreningen får Eskilstuna Kommuns miljöpris på 10 000 kr med motiveringen:
"Biodlingen är ofta en förbisedd hörnsten i de ekologiska systemen i natur- och kulturlandskapet. Binas pollinering har stor betydelse för odlingar och den biologiska mångfalden. Eskilstuna Biodlareförening är en ideell förening med främst hobbyodlare. Syftet är att främja biodlingen och rekrytera nya biodlare, vilket sker aktivt genom möten, studiecirkel och tematräffar. Föreningen vänder sig också med information till skolelever. Vid fältstationen Röddrommen har föreningen byggt Sörfjärdens Kunskapskupa som direkt och påtagligt demonstrerar hur det fascinerande bisamhället fungerar. Eskilstuna Kommun vill med Miljöpriset uppmärksamma de fina miljöinsatser som görs inom Eskilstuna Biodlareförening och uppmuntra till ett fortsatt stort engagemang."
(se separat artikel).

Erik Karlsson
och Nils Harju

2005 Ytterligare utbildningar för bekämpning av Varroa ägde rum 13/4 och Preben Kristiansen var Inbjuden till avslutande träff 19/4. Sommarmöte hos Börje Remstams och visning av hans imponerande trädgård.

Börje Renstam

Lennart Lidkvist, Nils-Erik Berglund,
Tore och Anne-Marie Grip

2005-10-08 Gemensam resa till mässan Bi 2005 i Örebro. 9st deltog.

Årsmöte med föredrag av Arne Håkansson, biodlare med erfarenhet från USA och Europa. Nils Harju slutar med redskaps-handeln.

2006 Ursula Hentschel börjar som ordförande efter Torbjörn Johansson.

Vårmöte med medverkan av Gunnar Andersson, Malmköping som visar bilder.

Sommarmöte i Rosenforsparken med besök av Huddinge och Strängnäs Biodlare.

Torbjörn Johansson tilldelas förbundets guldnål för mångårigt arbete inom biodlingen. Ordförande Ursula Hentschel

Snickarkurs med Lennart Lindkvist som ledare startar i Lundbyskolan.

2007 Börje Länn tar över ansvaret av föreningens hemsida och vi får adressen www.eskbi.se Gemensam resa till Biredskapsfabriken i Töreboda för inköp till den kommande säsongen. Sommarmöte vid Klippbergens Koloniförening. Höstmöte med föredrag av Rune Jansson, Nyköping om "Slungrummets utformning".

2008 Nils Harju väljs till ordförande efter Ursula Hentschel. Gemensam bussresa till Töreboda för inköp av förnödenheter. Sommarmöte i Börje Remstams trädgårdso-dlingar.

90-årsfirande med trevlig samvaro och förplägnad vid sommarmöter 8/6 och utställning om Hjalmar Larsson

2009 Föreningen har 71 st medlemmar. Yngelröta upptäckts i 2 st bigårdar. Föreningen var representerad vid "Landsbygdens dag" i samband med Eskilstunas 350-årsfirande. Vid årsmötet informerar Rune Jansson, Nyköping om "Bihusesyn" 11 st nya medlemmar genomför nybörjarutbildning.

2010 Vårmöte med information om GMO-grödor. Föreningen har 83 st medlemmar. 15 st medlemmar lämnar 5700 kg honung till Honungsförädlingen. Glasburkar till medlemmarna köps hem i föreningens regi.

2011 Sommarmöte hos Birgitta Augustesen i Malmköping om bla. smaksättning. Skolveckorna vid Sörfjärden genomfördes programenligt. Medlemmarna levererar 5 400 kg till Honungsförmedlingen

2012 Vårmöte med föredrag om stadsdelen Snopptorp, Hjalmar Larssons hemvist.

2012 Sista numret av Rökpuffen ges ut, kallelser till mötesverksamheter mm. kommer fortsättningsvis att skickas ut elektroniskt.

2013 Simon Hultman är ny ordförande, föreningen har nu 91 st medlemmar Temamöte och medverkande av Hanne Uddling på våren. Visning av filmen "Inte bara honung" på Rio Bio i tre kvällar.

2014 8 st nya medlemmar går nybörjarcirkel för Ester Koster och bidrar till att föreningen nu har 96 st medlemmar. Sommarmöte i Sundbyholm med historia-information av Patrik Andersson

2015 Guldnål överlämnas till makarna Harju för mångårigt arbete inom biodlingen.

Dåligt väder med låg honungsskörd. Studiecirkel med bivaxanvändning till ljus intresserar 10st deltagare under ledning av Ursula Hentschel. 7 st medlemmar deltar i kursen "Godkänd biodlare" anordnad av distriktet. Föreningen deltar i LONA projektet (flerårigt) med information till förskoleklasser som kommunen har vid stadsodlingarna i Närjeholme.

2016 9 st nya medlemmar deltar i nybörjarcirkel för Ester Koster och medlemsantalet i föreningen ökar. Kommer vi att bli 100 medlemmar till jubileet? Med ordförandes trägna telefonupprop får vi in 73 st årsrapporter (rekord) 2 400 kg honung levereras till Svenska Biprodukter. 14 st medlemmar reste till Texel under Ester Kosters vägledning för att studera det svarta ursprungliga europiska biet.

På besök hos biodlare på Texel.

2017 Föreningen har nu 99 st medlemmar och 13 st nybörjare får sin första inblick i biodlingen via studiecirkel med Ester Koster. Vi är med på Re-Tuna i informationen om "Klimat smart mat" och visar filmen "Inte bara honung" i ett samarbete med Film i Sörmland. Sommarmötet hålls i Rothovsparken där vi bla. får se en ny utställningsbikupa med tillhörande information anordnad av Joakim Isetoft med kommunalt sponsring. 3 300 kg honung levereras till Svenska Biprodukter. 76 medlemmar lämnar årsrapport, totalskörden för året blir 24 760 kg.

2018 Föreningen har nu över 100 medlemmar. Sommarmötet med tårta var hemma hos vår yrkesbiodlare Fabian Lindhé. Biodlingensdag i Rothoffsparken med musikunderhållning och tipspromenad. Den 13 oktober hade vi vårt 100-års kalas i Torshälla med middag och utdelning av hedersnålar.

Fabian Lindhé som visade sin produktionslinje för slungning.

Deppar ni – ät honung!

— En stor burk honung är det bästa som finns här i världen, så Naile Fuh, och det verkar som om sälltar är benägna att hålla med honom.

Den lukrativa kosmetikaindustrin står på en grund av honung: de feta honungsmasker, hudvårdskrämer och honungsvatten i oändliga rader vid partymiddagarna — och alla sägs de hjälpa oss i vår förfärliga kamp mot ryttiga ansikten och risigt hår.

Den som inte vill gynna kosmetikaindustrin kan blanda till sina egna maskor: en smet av honung och äggvita lär göra undervärk med den feta hym, honung och äggvita kurerar den torra huden. Men man får hålla sig till den under behandlingen — inomhus kan inte skilja på en flugornas kan inte skilja på en skottsmak och vanligt flugpapper.

Men honungen hjälper inte bara mot estetiska åkommor. Såväl fysiska som psykiska lidanden kan botas eller åtminstone mildras med honung.

En tysk läkare, Karl Heide, påstår att man kan motverka depressioner som ofta uppstår då årtiderna växlar genom att hålla

la honung i badvattnet. Och det går inte åt några stora mängder. En enda sked i ett "normalbad" räcker för att hålla depressioner borta, hävdar denne läkare.

EVIG UNGDOM

Den eviga ungdomen är guldgrubban för alla honungsdjur. Den som äter honung kan bli ung som en kuma. För oss är det en tycka kuma föra oss en bit på vägen.

I den sovjetiska delrepubliken Georgien finns det en gammal minneshälsning: många gamla människor, Georgierna håller sig som barn. De äter honung och dricker upp i 150-årsaldrarna och det utan minsta illa. De äter honung — rå honung som skrapas ut från botten av bikuporna!

GAMLA HUSKURER

Så finns det alla gamla hederliga huskurer. Omtänksamma mödrar brukar i förkytningsstider ge sina barn varm mjölk med honung. Det smakar kanske inte så gott, men det gör gott i halsen. Citronvatten med honung har samma lindrande verkan, och smakar dessutom lite bättre.

Sedan urminnes tider har man också använt honung som salva på skrubbar och skårar och i omgivning runt vrickade händer och fötter. Honungen desinficerar tar bort smittan och svullnad.

DEN LÄTTVISA NATUREN

När pollenkornen flyger runt i luften gör bina honung och alltså också en bit på vägen. Det givarna anföras av bina. Det verkar som något av en naturens egen rättvisa att honungen har blivit så effektiv även som medicin mot just himmelen!

Den nervösa och den sömnlösa kan också få hjälp. En stor sked honung uppges ha samma lugnande effekt som nerv- och sömnpiller, och man behöver inte vara rädd för några skadliga biverkningar.

Ingen tycks veta hur det kommer sig att honungen har så många lugnande, lugnande och fördömande egenskaper, men en sak är man överens om: det ska vara rå honung, direkt från bikupan. Hettas den upp förlorar alla de underbara egenskaperna.

Biodling och information om denna

Under de 100 år som vår förening verkat är tillgången till information bland det som radikalt förändrats. Från början fanns troligen endast bitidningen med Alexander Lundgren som redaktör. Oklart hur ofta den gavs ut men troligen en gång per månad. Annan information var den som gavs vid biodlarmöten, samt via litteratur som gavs ut. Här spelade Alexander Lundgren en stor roll med sina böcker och skrifter. Under en stor del av de 100 åren var det så. Dock så började SBR förmedla prenumerationer på Nordiska och amerikanska bitidningar på 1990-talet. Men på 1990-talet skedde vad man nog kan kalla en informationsrevolution – Internet!

Med Internets allt större omfattning har tillgången till information blivit enorm. Precis om i alla möjliga sammanhang har även biodlingen använt sig av denna media. Under 1999 så skapades en egen hemsida för Eskilstuna Biodlarförening. Och vår förening var långt ifrån ensam om detta. Om man idag söker, ”googlar”, som man populärt säger, på olika sökord kring biodling får man antal träffar enligt följande:

- **Biodling** – 437 000 träffar
- **Honung** – 2 610 000 träffar
- **Honung** + recept – 546 000 träffar
- **Beekeeping** – 9 210 000 träffar

Om man söker på ”Honey” får man 585 000 000 träffar och när man ser på detta framgår ganska snart att allt ej har anknytning till honung. Här inser man att när man söker information på Internet gäller det att vara källkritisk. Man ska vara det vid all sökning efter information, men det speciellt på Internet är källkritik av stor betydelse.

Sammantaget överväger dock fördelarna med Internet dess nackdelar. Som exempel kan nämnas Youtube, en populär Internetsajt med filmer, filmklipp. Om man här söker med biodlingsrelaterade ord får man följande träffar:

- **Biodling** – 1420 filmer, filmklipp
- **Honung** – 7800 filmer, filmklipp
- **Beekeeping** – 217 000 filmer, filmklipp

Om ni ej ännu börjat utforska Internet avseende biodling, så rekommenderas varmt att ni gör detta! Här kan man få mycken inspiration och nya idéer.

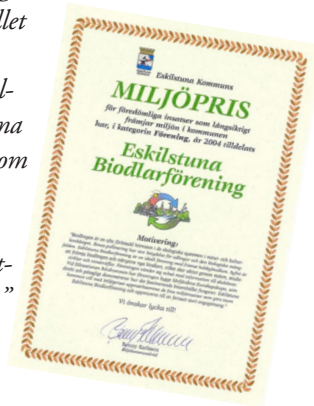

Eskilstuna Kommuns Miljöpris 2004

Vår förening har fått Eskilstuna Kommuns Miljöpris för föreningar. Utdelningen var i lördags den 5 juni på Strömsholmen i samband med Världsmiljödagen. Priset delades ut av Miljökommunalrådet Benny Karlsson. Nästan hela styrelsen var där för att ta emot priset. Vi fick 10 000 kr ”För föredömliga insatser som långsiktigt främjar miljön i kommunen...” Vi är naturligtvis jätteglada och stolta för priset och hoppas kunna använda pengarna till något bra. Motivering: ”Biodlingen är en ofta förbisedd hörnsten i de ekologiska systemen i natur- och kultur –landskapet. Binas pollinering har stor betydelse för odlingar och den biologiska mångfalden. Eskilstuna Biodlarförening är en ideell förening med främst hobbybiodlare.

Syftet är att främja biodlingen och rekrytera nya biodlare, vilket sker aktivt genom möten, studiecirklar och tematräffar. Föreningen vänder sig också med information till skolelever. Vid fältstationen Rördrommen har föreningen byggt Sörfjärdens Kunskapskupa, som direkt och påtagligt demonstrerar hur det fascinerande bisamhället fungerar. Eskilstuna kommun vill med Miljöpriset uppmärksamma de fina miljöinsatser som görs inom Eskilstuna Biodlarförening och uppmuntra till ett fortsatt stort engagemang.”

Yngelröta på 70-talet

Amerikansk yngelröta är väl troligen den bisjukdom som vi biodlare fruktar mest. Idag är den som tur är inte så vanlig även om fall dyker upp då och då. Som ju alla vet är det en bakteriesjukdom, orsakad av en sporbildande bakterie. Dessa sporer kan ligga vilande under lång tid och de är mycket motståndskraftiga mot påverkan av både torka, kyla, värme. Svåra att sanera med enbart rengöringsmedel.

Från 1974 regleras bekämpning av yngelröta av lag som kräver destruering, bränning av smittade samhällen, helst hela bihuset. Lika så föreligger anmälningsplikt vid misstänkt smitta.

På 1970-talet var dock yngelröten en verklig plåga, att döma av tidningsurklipp från

1975. Där beskriver Tage Eklund, bitillsynsman hur han enbart under augusti månad avlivat och förintat ett 40-tal bisamhällen i trakten av Jäder. Han berättar att även andra områden är drabbade men ej lika hårt. Han tror att orsaken till det kraftiga utbrottet troligen är en torr, varm sommar med dåligt drag. Detta gör att röveri blir vanligt, dvs. dragbin söker sig in i andra samhällen för att hitta honung, och sprider på detta vis smittor, som t.ex. yngelröta, mellan bisamhällen. Även om yngelröten idag inte är vanlig så finns både sporer och bakterier. Det gäller att vi alla håller en god hygien i våra bihus, regelbundet byter ut gammalt vax. Likaså ska vi försöka undvika att ha svaga samhällen som kan utsättas lättare för röveri. Dessa bör slås samman till starkare samhällen.

Småbruk – Biodling – Bitillsyn

Biodlingen har under 1900-talet ofta bedrivits som ihop med jordbruk, ofta på smågårdar. Här visas ett sånt exempel från en sammanställning över gårdar, ett s.k. samlingsverk över *"Sveriges städer och samhällen jämte landsbygd"* från 1949. Här visas den lilla gården Grönlund i Kjula. Gården beskrivs, marken, ägare, familjen, djurbestånd mm. I uppräkningsdelen över djurbeståndet på gården nämns 17 bisamhällen!

I beskrivningen står berättat att *"Hemman-sägare Johansson har genomgått biskola i Huddinge och är bitillsyningsman för bisjukdomar i norra och mellersta Södermanland"*.

"Biskolan i Huddinge" är med största sannolikhet den som bedrevs av Alexander Lundgren, pionjär inom svensk biodling och kan sägas vara ligga bakom den biodling som har bedrivits i Sverige under 1900-talet. Han var med och grundade SBR, var redaktör för Bitidningen i många år och skrev böcker om biodling samt bedrev utbildning kring biodling.

Det är intressant att se hur vi genom denne *"hemmans-ägare Johansson"* på den lilla gården Grönlund troligen kunnat få ta del av Alexander Lundgrens kunskap om biodling. Likaså är denne Johansson ansedd som lämplig att vara bitillsyningsman.

Grönlund

Tax.-värde 3.000. Areal: 3,5 har, varav åker 3, övr. mark 0,5. Jordart: svartmylla på lerbotten. Manbyggn. uppf. 1870, senare rest. Ekon.-byggn.: stall, ladug. o. loge uppf. 1870, senare rest. Djurbes.: 2 kor o. 1 ungnöt (r.- o. k-fria), 2 svin, 35 höns, 25 kalkoner, 4 ankor o. 17 bisamhällen.

Äg.: Hem.-äg. Nils Gustav Johansson, f. 29-11-90 i Barva, s. t. Johan Otto Eriksson, f. 1850, d. -23, o. h. h. Emma Kristina, f. Bard 1849; g. m. Alfrida (Frida) Viktoria Kellström, f. 27-11-97, d. t. Karl Henning K. 1864, d. -27, o. h. h. Klara Sofia, f. Olsson 31-7-59. Barn: Gustav Ivar, f. 1-3-12 (g. m. Astrid Linnea Magdeborg. Barn [i hennes föreg. äkt.]: Gullan, Dan, Gun), Alice Valborg Maria, f. 27-5-15, Iris Viktoria, f. 8-3-24 (g. m. Henry Andersson. Barn: Britt-Lis), Nils Arne Ingvar, f. 21-7-29, Siv Linnea Ingegärd, f. 3-4-36.

J. har genomgått biskola i Huddinge och är tillsyningsman för bisjukdomar i norra o. mellersta Södermanland. Han övertog gården genom köp 1926 av brodern, Ernst Axel J. Den är avstyckad från Hedslånga gård.

Scanna omslag

Tappstation för honung i Eskilstuna

En tappstation för honung i Eskilstuna, det vore väl bra? Tänk att kunna leverera honung på orten, istället för att behöva skicka iväg till Svensk honungsförädling. Hur många vet att detta en gång i tiden var verklighet? I en artikel av aprilnumret av Bitidningen från 1956 beskrivs detta!

På omslaget av detta nr. kan vi se *"Fröken Lisa Pettersson vid nya tappstationen i Eskilstuna tappa honung i de nya 350 g burkarna"*. Tappstationen var belägen i Eskilstuna Mesost och Margarinfabrik, Vasbergsgatan 7. Biodlarna i Södermanlands län under ledning av herr Bertil Göransson har drivit fram tappstationens tillkomst. Disponenten Richard Karneus kan konstatera att man direkt kan använda fabriken maskiner och utrustning, samt distributionsapparat för honung. Någon nyan-

ställning betalar inte verksamheten förrän tappningen kommit upp i 100 ton om året.

Samarbetet mellan biodlarna och mesostfabriken, har enligt uppgift, ej enbart varit på ekonomisk basis utan skall ses som en service till gagn för båda parter och man har ej ännu kunnat överblicka det ekonomiska resultatet. Vilken företagsledare skulle säga något dylikt i dagens vinstinriktade marknadsklimat?

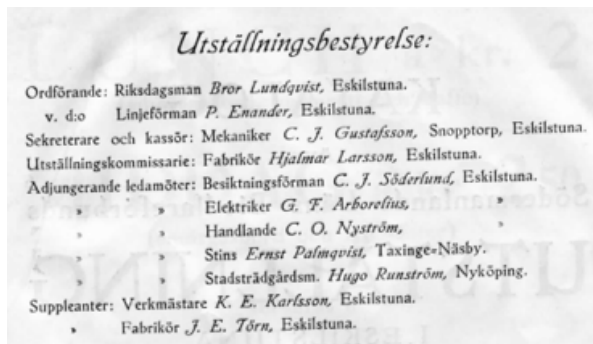
Enligt uppgifter avvecklades honungshanteringen 1960 pga. bristande ekonomi. Istället startades en liknande verksamhet i Farsta, Stockholm. En parentes i historien om biodling i Eskilstuna!

Text: Nils-Erik Larsson

OBS DENNA SIDA ÄR
EJ KLAR ÄNNU!!

Biutställning i Eskilstuna 1926

År 1926 genomfördes en utställning om biodling i Eskilstuna. Enligt en utställningskatalog, som finns bevarad bland diverse skrifter som tillhört Hjalmar Larsson, var Södermanlands Läns Biodlarförbund arrangör. Samtidigt höll SBR sitt ordinarie möte. Klippen ur utställningskatalogen som

I följande illustrationer kan vi se vad som förevisades. Förutom välkända Hjalmar Larsson kan vi se andra utställare från Eskilstuna.

Välkända bipionjären Alexander Lundgren, deltar precis som Hjalmar Larsson i ett flertal klasser.

här visas ger en bild av den tidens biodling. Likaså kan vi ana den stolthet som alla utställare känner genom att delta med allhandla utrustning och tillbehör för biodling och inte minst bisamhällen samt produkter gjorda med honung som ingrediens.

Utställningens bestyrelse visas till höger, och som utställningskommisarie ser vi ett bekant namn, nämligen fabrikör Hjalmar Larsson. Vi kan notera den stora betydelsen av titlar, viktiga vid denna tid. Vi kan även notera hur intresset för biodling är spritt mellan många olika yrkesgrupper, precis som idag! Vi kan se allt från riksdagsmän till mekaniker.

Grupp 1. Bisamhällen och drottningar.	
Klass 1. Modersamhällen i ramkupa.	
Utl. Nr	
1. Samhälle i observationskupa, Hj. Larsson, Eskilstuna.	
2. Modersamhälle i ramkupa, gul drottning, P. A. Pettersson, Eskilstuna.	
3. Observationskupa, Es	
Klass 4.	
5. 12 st. äkta italienska drottningar i förvaringslåda från Enrico Penna, Bologna, Italien. Alex. Lundgren, Huddinge.	
6. Svärm i halmkupa den 29/6 26 med skattlåda, G. Andersson, Floda.	
7. 3 st. mörka drottningar av egen odling, dessa mot yngelröta immuna, i befruktningsskupa av utställarens modell, Alex. Lundgren, Huddinge.	
8. Drottningar, nordisk ras, J. H. Söderlund, Grillby.	
9. 1 st. drottning, svensk blandning, Emil Andersson, Bodarne, By-Kyrkby.	

I gruppen ”Honung och vax” finns ett flertal eskilstunabor representerade, samt andra från Sörmland och mer långväga utställare.

Gupp 2. Honung och vax.	
Klass 5. Honung.	
Utl. Nr	
10. A. Ericsson, Balingsta.	
13. C. O. Nyström, Eskilstuna.	
14. E. Elving, Eskilstuna.	
15. O. F. Rydell, Eskilstuna.	
16. Hj. Larsson, Eskilstuna.	
17. P. A. Pettersson, Eskilstuna.	
18. J. Pettersson, Tystberga.	
19. Emil Nilsson, Östraby.	
20. Anders Carlberg, Skottorp.	
21. Herman Lind, Hällevadsholm.	
22. K. G. Linell, Gnesta.	
23. C. E. Nyström, Gnesta.	
24. P. G. Hansson, Flen.	
25. Per Thomasson, Kägeröd.	
26. G. Lindström, Knivsta.	
27. Em. Andersson, By-Kyrkoby.	
28. Sven Larsson, Ullersäter.	
29. Carl O. Johansson, Helås.	
30. G. A. Olsson, Väse.	
31. Valfrid Nilsson, Öl. Skogsby.	
32. And. Carlén, Torshälla.	
33. Magnus Thorsén, Mälarsbaden.	
34. Arvid Karlsson, Österkorsberga.	
35. Gustav Nilsson, Fjärdingstad.	
36. Andreas Andersson, Kumla.	
37. Karl Andersson, Helås.	
38. D. L. Wahlström, Vadsbro.	
39. Ivar Rudolf, Röstänga.	
40. J. A. Johansson, Källeryd.	
41. M. A. Karlsson, Hällebro.	
42. Ruth Grill, Abbotnäs.	
43. Eric Andersson, Granbo.	

I klassen för Drycker och annat kan vi se hur mjöd förevisas av ”Fru Maria Lundgren, Huddinge” Alexander Lundgrens hustru. Eskilstuna finns representerat av C.O Nyström samt fru Nyström.

Klass 8. Drycker, sylter, bakverk m. m., vari honung ingår som väsentlig beståndsdel.	
Utl. Nr	
71. Salva, vari honung och vax ingår, C. O. Nyström, Eskilstuna.	
72. Mjöd, tillverkat av honung, Fru Maria Lundgren, Huddinge.	
73. Honungsdricka, Fru Hilma Söderlund, Grillby.	
74. Bakverk av honung, Fru Hilma Söderlund, Grillby.	
75. Bakverk av honung, Fru Nyström, Eskilstuna.	

Vi kan se vilken typ av bihus som visas, där vår bekante Eskilstuna- fabrikör deltar tillsammans med Bröderna Melin i Markaryd. De tillverkar bikupor efter Alexander Lundgrens modeller. I klass för redskap kan vi se hur avtäckningen moderniseras med el-knivar av Alexander Lundgren.

Vi hittar också såväl Eskilstuna Stads biodlareförening som Husby Rekarne biodlarförening i klassen ”Kollektivt”.

Utl. Nr	Kollektivt.
43 A.	Eskilstuna Stads Biodlareförening.
44 B.	Taxinge-Näsby Biodlareförening.
45 C.	Husby-Rekarne Biodlareförening.
46 D.	Floda Norra Biodlareförening.

I Gruppen ”Alster av Honung och vax” hittar förutom Hjalmar Larsson, Oscar Gustafsson, Tofta och Joel Svensson Skälderhus. Välkända biredskaps-fabrikanter, där Joel Svenssonz fortfarande finns aktiv. Oscar Gustafsson är uppköpt av LP's biodling.

Gupp 3. Alster av honung och vax.	
Klass 7. Kakmellanväggar och färdigbyggda kakor.	
53. Kakmellanväggar, J. A. Alfredsson, Högbo.	
54. Valsade kakmellanväggar, dito gjutna, Oscar Gustafsson, Tofta.	
55. Gjutna kakmellanvägg i ram, Hj. Larsson, Eskilstuna.	
56. Färdigbyggda kakor, Hj. Larsson, Eskilstuna.	
57. Färdigbyggda kakor, E. Elving, Eskilstuna.	
58. Kakmellanväggar, Per Thomasson, Kägeröd.	
59. Armerade kakmellanväggar, Joh. Adolfsen, Förlösa.	
60. Kakmellanväggar, J. A. Johansson, Källeryd.	
61. Kakmellanväggar, Arvid Karlsson, Österkorsberga.	
62. Kakmellanväggar, Joel Svensson, Skälderhus.	

Förutom Hjalmar Larsson deltar två Eskilstunabor med verktyg och tillbehör för biodling, nämligen herrarna A. Thörnkvist och A.H. Eklund.

OBS DENNA SIDA ÄR
EJ KLAR ÄNNU!!

Välkommen till "Sörfjärdens Kunskapskupa" 2004

"Sörfjärdens Kunskapskupa" är ett nytt EU-projekt som startats av Eskilstuna Biodlareförening. Vi vill pedagogiskt och praktiskt demonstrera biodlingen som spännande hobby, naturvård och samhällsnytta.

Varför "Sörfjärdens Kunskapskupa"? Jo, en bikupa i naturlig verksamhet har ställts upp i lämplig miljö nära Sörfjärdens naturreservat i syfte att sprida kunskap om biodlingen till en naturintresserad allmänhet och särskilt skolungdom. Detta är förmodligen den första demonstrationskupan i Mälardalen och i varje fall i Sörmland. I anläggningen ingår också en extra bikupa för avlastning av ramar när demokupan blir för trång.

Kör österut på gamla E20 förbi Kjula. Följ skylt till vänster strax bortom vägskalet vid Barva: Sörfjärdens Naturreservat 2. Kunskapskupan är lätt tillgänglig, där den

placerats på ett plank vid "Rördrommen", den fältstation som drivs av Eskilstuna- och Strängnäs-föreningarna av Svenska Naturskyddsföreningen (SNF) och de ornitologiska klubbarna i Eskilstuna och Strängnäs. Fältstationen ligger på höger sida om vägen mot Strand, strax efter badplatsen vid Barvalappen.

Besökare kan studera bisamhället inne i kupan genom glasskivor. I skydd av planket, som har ett fönster nära flustret, kan trafiken till och från kupan följas på nära håll. Bikupan står i vackert söderläge i en sluttning vid innersta Sörfjärden. På planket sitter ett dussintal skyltar med olika informationstexter, som levererats från Sveriges Biodlares Riksförbund. Där finns allehanda teman alltifrån "Sverige behöver fler biodlare" till "Biodlarna skapar samhällsnytta". Bikupan kan besökas av enskilda individer när som helst eller t ex skolklasser

på naturutflykt. Styrelsen diskuterar verksamhet framöver i samverkan med de övriga föreningarna vid "Rördrommen".

Projektet "Sörfjärdens Kunskapskupa" finansieras med bidrag från EU som beslutats av EFS-rådet i Södermanland. Medlen kommer från en fond som kallas "Växtkraft Mål 3, Insatsområde 4". Ett syfte med dessa EU-bidrag är att skapa sysselsättning. Därför söker styrelsen kontakt med arbetslösa biodlare som kan utöva tillsyn över kuporna samt sprida information och kunskap om biodling i praktik och teori.

I ansökan om EU-bidraget skrev styrelsen att Vårt mål är att:

- öka antalet biodlare i Sörmland i allmänhet och Eskilstuna i synnerhet; framför allt vill vi locka fler kvinnor och yngre människor till biodlingen,
- väcka nyfikenhet och sprida kunskap om biodlingens positiva betydelse för såväl människor som miljö, för naturen i stort och inte minst för kulturlandskapets odlingar och mångfald, exempelvis binas viktiga bidrag till växters polinerings,
- direkt och påtagligt demonstrera hur det fascinerande bisamhället fungerar."

Närmast ansvariga för skötseln av "Sörfjärdens kunskapskupa" är ordförande Torbjörn Johansson och styrelseledamoten Ursula Hentschel.

ESKILSTUNA BODLAREFÖRENING
100 ÅR
2018